

D • N

18/7 1954

Det ryska besöket

Flera tidningar har, såsom av dagens pressgrannar framgår, helt eller i huvudsak instämt i den kritik av det ryska besöket som Dagens Nyheter framfört. Men på alltför många håll har menlösheten eller regeringstroheten blivit bestämmande. Menlösheten triumferar i de uttalanden, särskilt från högerhåll, där det sägs höra till god ton att se glad ut då man får besök, även om besökaren är otrevlig och oövalkommen. Det är något avväpnande över denna yrkesmässigt vänliga uppsyn hur orimlig jämförelsen med privatlivet än är — man tror väl dock inte på fullt allvar att pressens politiska debatt bör föras enligt handböcker i etikett, att ett flottbesök skall likställas med en personlig visit. Här är emellertid konsekvensen respektabel; den sortens tidningar var lika väluppfostrade då tsaren en gång gästade Sverige.

Ingen socialdemokratisk tidning tycks vilja erinra om vad Hjalmar Branting skrev vid detta tsarbesök hur uppenbar parallellen med det nuvarande ryska besöket än är. I den mån man vågar sig på kommentarer är de mera väl-sinnade än om de utformats av hr Undén. Aftontidningen har rent av kommit fram till uppfattningen att ryssarna "på alla områden och inte minst på det högsta politiska planet... visar en vilja att gå till mötes, att resonera på ett vettigt sätt, att få till stånd en avspänning och försoning". Det Ryssland som håller tio erövrade stater i sitt järngrepp, som vägrar fria val i Östtyskland, som hindrar ett österrikiskt fredsslut, som vid Berlinkonferensen i vintras sagt nej till alla uppgörelser — detta Ryssland påstås alltså ha visat sin vilja till "avspänning och försoning". Hur är ett sådant påstående möjligt? Överallt i världen konstateras under denna vår att något allvarligt försök till avspänning inte skett; till och med hr Undén har uttryckt sig i vändningar som tyder på tveksamhet och försiktighet. Om ryssarna verkar för avspänning och försoning — vem är det då som hindrar dem? Är det England, USA, Frankrike, Norge och Danmark och andra Atlantpaktstater som erövrar, hotar och oroar? Nej, det kan väl ändå inte tidningen mena; önskan att vara vänlig enligt regeringens direktiv driver fram i sin tanklöshet groteska fraser.

Liknande underligheter formuleras på andra håll och inte bara inom socialdemokratin. Det talas om att "den ömse-sidiga förståelsens och folkförtroendets epok" skymtar i det ryska flottbesöket, att de svensk-ryska förbindelserna blivit förträffliga, ja, att ryssarna genom sin visit visar att de inte håller på de svenska kommunisterna, ty de tycker inte om sabotage mot de styrande, vare sig hemma eller utomlands. Det sistnämnda infallet slår nog rekord. Ryssarna tycker inte om sabotage hemma, det är så sant; att de begagnar kommunistpartierna i andra länder som redskap för sabotage, spioneri, förräderi och uppror — det bör vi väl vid denna tidpunkt ha fått klart för oss. Att i flottbesöket se ett avståndstagande från svensk kommunism samtidigt som de svenska kommunisterna jublar över besöket, det är ett annat exempel på den logik som måste tillgripas för att motivera förtjusningen inför den ryska eskadern.

Sannolikt har väl inte den ryska visiten någon mera markerad politisk innebörd. Snarast får man uppfatta den som en vänlighet, en klapp på axeln åt den svenska regeringen i stil med flottbesöket i Finland. Och förvisso är denna uppmuntran välförtjänt. Att en svensk diplomat rövats bort, att svenska flygplan och flygare skjutits ned, att svenska fiskebåtar drivits bort från internationellt vatten, att ryska diplomater organiserat spioneri i Sverige, att

den statsdirigerade ryska pressen och radion under åratals be-tecknat hr Erlander och hr Undén som krigshetsare redo att angripa det fredsälskande Ryssland — allt detta har inte hindrat vår regering att ständigt markera sitt sant neutrala sin-nelag. Och att den ryska klappen på axeln mottas med tack-samhet — markerad genom utrikesministerns besök i Moskva — är det bästa beviset för hur långt undfallenheten drivs.

Bland de uppvaktande och hyllande tidningarna är själv-fallet Ny Dag — det är den enda välkomstönskan som är helt i sin ordning. Än gladare skulle denna tidning självfallet vara om det var en segrande och erövrande rysk flotta som nu låg på Stockholms redd. De svenska kommunisterna har under hela den långa ryska expansionstiden förklarat att Ryssland inte hotar någon stats fri-het — och sedan har de jublat då stat efter stat underkuvats och talat om erövringen som en befrielse. Förräddarpartiets ge-mena glädje borde dämpa de svenska demokraternas belä-tenhet.

Det är givet, men det bör kanske ändå sägas att kritiken av inbjudan och besöket inte drabbar de personer som tjänst-gör som statister vid denna falska förbrödringsfest. De ryska militärerna tycks ha upp-trätt perfekt; de applåderar med taktfast våldsamhet stads-fullmäktiges ordförande — som denna gång varit lika fadd som försiktig — och är kallt avvisan-de mot kvinnliga inviter. Ett så-dant välförhållande, knappast vanligt bland unga matroser, säger ingenting vare sig gott eller ont om rysk militär. Det betyder endast att vi i Stock-holm fått se levande bevis på den kommunistiska dressyrens fulländning.